

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen,
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen,
Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ár 1 évre 12'—pengő.
Postatakarékpénztári csekkszám: 43.916

FŐSZERKESZTŐ: D. Dr. RÉVÉSZ IMRE. FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: URAY SANDOR.

Az ünneptelen félev ígehírdetési programja

Az egyházi év fogalma először a XII. században merült fel. Maga a név viszont a XVI. század második felében, amikor Pomarius magdeburgi lutheránus lelkész egyik prédikációjában szerepelt. Majd három emberöltő alatt elterjedt és elismerte a keresztyén egyház köztudata. Az átvétel és elismerés igazolta, hogy az ígehírdetés az egyház létügye. Egyébként az egyházi év arra is utal, hogy az egyház különbözik környezetétől éppen azért az idejének köre, számítása más, mint a polgári év.

Az egyházi év első, azaz ünnepes félévéről *Szentháromságvasárnap* címen *Magvető* tollából eszméltető s értékes vezércikk jelent meg lapunk folyó évi június hó 20-i számában. Ehhez csatlakozik íráson és arra igyekszik felelni, hogy mi szerintünk az ünneptelen félev értelme, mit és miként hirdessük az Igét ebben?

I.

Az egyházi év ünneptelen, második része 23—27 vasárnapot tartalmaz. A Szentháromságvasárnaptól ádvent első vasárnapjáig tart. Az *értelem* felől a Református Egyházi Könyvtár XV. kötetét alkotó *Ágenda* bevezető tanulmánya, A Református Istenisztelet II. B) 1. része tájékoztat. Ebben a következők olvashatók: „az ünneptelen félev a keresztyénség történeti és hittani tartalmának mintegy történetfeletti, főképpen pedig a mai kor életében való megvalósulását mutatja fel“ (19. l.). Amikor a Szentírás, vagy ezenkívül az egyháztörténelem eseményeire eszmélünk, az igazság diadalmát figyeljük az első pünkösd után, meg kell vallanunk, hogy az *Ágenda* tétele helyes. Az ünneptelen félev alkalom, hogy az ígehírdető bizonyosság megszólaljon az egyház Uráról, az egyház növekedéséről, népéről, erejéről, a keresztyénség igazságtartalmáról, gyakorlati követelményéről, a keresztyén hitről és életről.

Amidőn ennyit mondunk az egyházi év ünneptelen részéről, szükséges idénünk tovább ugyancsak az *Ágendából*, hogy az egyházi év egészére szóló megállapítás, mely szerint az egyházi év „az ordo salutis liturgiális reproductioja“ (20. l.) egyenlő-

képpen illik az ünnepes, miként az ünneptelen félevre. Ez a zárt, találó tétel átvezet a következő kérdéshez, hogy mi legyen az ünneptelen félev ígehírdetési tárgya?

II.

Mit prédikáljon az ígehírdető az ünneptelen félevben? A *mit* kérdésre, erre a komoly és kemény kérdésre felel eligazítóan és pontosan az *Ágenda*: az üdvrend istentiszteleti másolata az egyházi év. A feladat tehát annyi, hogy az ünneptelen félevben ígehírdetési programunk egyet hirdetni: az Igét és elérhető egészben: újra az Igét. Viszont az Igét az üdvrend szerint hirdetni egyenlő, hogy Jézus Krisztus váltásművét, a kegyelmi eszközöket és a Szentlélek Isten vezetését állítjuk ígehírdetési tárgyul magunk és a gyülekezet elé. A protestáns orthodoxia az Ige alapján az üdvrend hét fokozatát állította össze. Ezekre gondol az ágendai útmutatás. S ha ezeket sorba vesszük: elhívás (vocatio), megvilágosítás (illuminatio), megtérés (conversio), újjászületés (regeneratio), megigazítás (justificatio), Krisztussal való titokzatos egyesülés (unio mystica cum Christo), végül megszentelődés (sanctificatio), tárgyat találtunk és vele együtt *rendet* az ünneptelen félev ígehírdetéséhez.

Hogyha hozzávesszük, hogy ez az üdvrendi kötöttség nem az egyedül lehetséges, hanem az ígehírdető szabadon, de mindig az egész félevre szóló terve szerint haladhat, sőt haladjon, mint az Ige által felszabadított: — az ígehírdetői megbízatás, felelősség, egyre hatalmasabban tárul elénk. Lehetetlen a magyar református egyházban egész nyáron át hirdetni az Igét és hallgatni az évről-évre visszatérő áldásról a magyar föld első ajándékáról: a kenyérről, amelyet mennyei Atyánk ad egyházunknak és nemzetünknek. Augusztus 20-án viszont világosan és biztosan, ismét az Ige fényében kell az ígehírdetőnek megnyilatkoznia, kicsoda az első magyar király, akinek érdemét vita nélkül ismeri s vallja egész nemzete. (Eligazító ennél a kérdésnél *Farkas István* gondolatait, *Dr. Ravasz László* ígehírde-

tanítója helyettesítésére, egy évre. Fizetés, kötelesség, törvényszerű. Van 10 kat. hold jó föld. V. állás szervezés alatt. Férfiak, nők pályázhatnak 21 napi határidővel. Református Iskolaszék, Kötégyán.

A komádi református egyház pályázatot hirdet III. és X. számú tanítói állásaira e hirdetés megjelenésétől számított 21 napos határidővel. A III. számú állásra férfiak és nők, a X. számú állásra csak nők pályázhatnak. Fizetés törvényszerű, teljes összegében a m. kir. Központi Illetményhivatal folyósítja. Lakás természetben vagy megfelelő lakbér. Kötelesség: a reábizott osztály vagy osztályok vezetése. Kérvényeket Református Lelkészi Hivatal címére, Komádi, Bihar vm. kell beküldeni.

Magyaresanád református iskolaszéke pályázatot hirdet az üresedésben lévő I. sz. kántortanítói állásra. Kötelesség díjlevélszerű. Kántortanítói fizetés. Államsegély 90%, 10% helyi hozzájárulás. Természetbeni jó lakás. Mellékes szerezhető. Osztatlan iskola. Makótól 12 km. Kövesút. Vasút, jó közlekedéssel Makóra és Szegedre. Makón és Szegeden gyermektanítási lehetőség. Makón többféle közép- és szakiskola (gimnázium, kereskedelmi iskola, polgári iskolák). Makóra vonattal 20 perc. Szegeden egyetem. Vonattal Szeged egy és félóra. Marosmenti hely, üdülésre alkalmas. Villanyvilágítás. Kulturális lehetőségek. Vasútállomás helyben. Új, szép iskolahelyiség. Állás szeptember 1-én elfoglalandó. Kántorpróba vasárnap délelőttön. Pályázati határidő 21 nap. Felvilágosítások Iskolaszéktől.

Mérk református egyházközsége pályázatot hirdet újonnan szervezett III. sz. tanítói állásra. Fizetése, kötelessége törvényszerű. A község Nagykároly közelében van. 4000 lelkes, orvos, gyógyszerár helyben. Villanyvilágítás van. Pályázati határidő a hirdetés megjelenésétől számított 21 nap. Cím: Református Lelkészi Hivatal, Mérk.

A nagykálói református egyházközség pályázatot hirdet V. számú tanítói állására. Javadalma: törvényszerű. Kötelessége: a reábizott osztályok tanítása, a belmissziói munkában segítés. Amennyiben az állásra az egyházközségnél már működő tanító választatnak meg, úgy az ezáltal megüresült állásra a jelen pályázati hirdetés érvényes. Pályázati határidő 21 nap. Pályázati kérvények a Református Lelkipásztori Hivatalhoz adandók be.

A nyírlői református Iskolaszék pályázatot hirdet lemondás folytán megüresedett kántortanítói állásra. Javadalom: állami fizetés, 10% helyi hozzájárulás, háromszobás lakás kerttel, havi 30 P. Kötelesség: I—VIII. osztály tanítása, kántori teendők ellátása. Református Iskolaszék, Nyírlői, u. p. Kopócsapáti.

Rétközberenesi református egyház pályázatot hirdet egy férfi- és egy nőtanítói állásra huszonegy napi határidővel. Természetbeni lakás, törvényszerű javadalom. Tanító-párnak is alkalmas.

A rozsályi református anyaszentegyház presbitériuma pályázatot hirdet az orosz harctéren eltűnt rendes kántortanítója helyettesítésére helyettes tanítói állásra. Javadalom törvényszerű. Kötelessége az I—VIII. vegyesosztály oktatása, a kántori teendők ellátása és belmissziói munkákban segédkezés. Pályázati határidő e lap megjelenésétől számított 21 nap. Pályázhatnak nők is. A kellően felszerelt pályázat a Református Lelkészi Hivatal címére küldendő. Rózsályi posta helyben. Szatmár megye. Rózsály jó, kövesút mentén fekszik. Vasútállomása 2-3 km: Zajta. Szatmárnémeti 15 km-re van. Naponfa háromszor van vonatközlekedés.

A szamosatárialvai református egyház katonai szolgálatot teljesítő tanítója helyettesítésére pályázatot hirdet. Fizetés törvényszerű. Nők is pályázhatnak. Pályázati határidő aug. 20. Állás szept. 1-én elfoglalandó.

Tiszarádi református presbitérium lemondástól feltételezetten megüresedő II. számú tanítói állására pályázatot hirdet. Pályázhatnak férfiak és nők. Javadalom: fizetés törvényes, lakbér. Kötelessége: reábizott osztályok vezetése, belmissziói munkában segédkezés, kántor helyettesítése. Határidő 21 nap. Kellően felszerelt kérvények válaszborítékkal Református Iskolaszéknek küldendők Tiszarádra. Állás szeptember 1-én elfoglalandó.

TARTALOM:

Magvető: Aratási meditáció
Juhász Géza: Nagyvakáció
Hírek az egyházmegyékből — Halottaink — Krónika —
Hivatalos értesítés — Pályázati hirdetések —
Hirdetések

Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata, 1943—1745

Főzéshez, fürdéshez, szobafűtéshez

A Gáz

a legjobb, legolcsóbb, legtisztább a legkényelmesebb;
a leggyorsabban kezelhető;
melege pontosan szabályozható;
számlaértéke egy hónappal később fizetendő.

Fűzők, tűzhelyek, autogeyserek, fürdő- és fűtőkályhák olcsón kaphatók.
Díjta a n felvilágosítások, készülékek bemutatása, költségvetés.

BATTHYÁNY-UTCA 17. SZ.
Telefon: 28-53. sz.

DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS
VILÁGÍTÁSI VÁLLALATA.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedés
DEBRECEN
TELEFON: 20-06 és 15-48

Alapította:
Sesztina János
1819-ben.

IPARI, MEZŐGAZDASÁGI, HÁZTARTÁSI,
GÁZOLTALMI és LÉGVÉDELMI CIKKEK.

Alföldi Takarékpénztár Debrecenben

Ferenc József-út 16.

Betéteket előnyösen gyűmölcsöztet és azonnal kifizet. Kölcsönöket állandóan folyósít. Mint a Futura főbizományosa, foglalkozik a termény-üzlet minden ágával.

TELEFONOK:

Bank: 19-70. és 22-32. Terményosztály: 28-66. szám.

Papi palástot és süveget

a közismert, közkedvelt hivatalos O. R. L. E. palástokat jutányos áron készíti

Szénási Sándor

Hódmezővásárhely, Tavasz-u. 20. sz.

JÓ MINŐSÉG! PONTOS MUNKA! KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK!
Református iparos.

A „TAKARÉKOSSÁG” KERESKEDELMI RT.

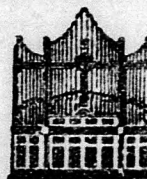
kötelékébe tartozó cégek ma is változatlan feltételek mellett s zavartalanul állanak rendelkezésére mindazon mt. vásárlóknak, kik mindenkor pontos fizetményeik igazolására érvényes vásárlási utalvánnyal rendelkeznek!

ANGSTER JÓZSEF ÉS FIA
ORGONA- ÉS HARMÓNiumGYÁR RT.
PÉCS, József-u. 30. TELEFON; 17-14.

Fiókhüzem: Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz.

Telefon: Budapest,
494-497.

Új orgonák, mindennemű javítás és átépítés. Kitűnő hangú harmóniumok. Múltányos feltételek, művészi kivitel.

tését és *D. Dr. Révész Imre* történelmi tanulmányát tartalmazó *István Király* c. füzet, amely a Kálvin Könyvtár 23. száma. Ajánlatos alaposan tanulmányoznunk.) Az anyagi áldás és a nemzeti történelmünk nagy alakjának emlékén kívül közvetlen az ünneptelen felév legvégén a reformációért adunk hálát Istennek. Kevés, hogyha csupán a nyugati vezető reformátorokról emlékeznek meg az igehirdető; még az sem elég, ha pár magyar reformátort, köztük állandóan a vidék reformátorát felemlíti. Mindig ki kell térni azokra, akiknek nevét a történelem nem őrzi, a népre, amely engedelmes volt az Ige iránt. Sőt ez sem elég, mert ha csupán az emberekről beszélünk és embereket ünneplünk a reformáció emléknapján, vétkezünk a menny és a föld ellen, mert a reformáció nem emberi, hanem *isten*i mű, Isten Lelkének csodatette!

Végül arra is rá kell mutatnom, hogy az ünneptelen felév igehirdetési programjánál nagy segítség, ha a Református Egyházi Könyvtár XVI. számának, vagyis az Istentiszteleti Rendtartásnak VI. részében található Lectionariumot és Textuariumot, amelyet a könyvtár szerkesztője: *Dr. Budai Gergely* állított össze, olvassuk és szükség szerint használjuk. 30 bibliolvasásra és alapigéül alkalmas szentírási helyet sorol fel az ünneptelen felév vasárnapi igehirdetéséhez és a reformációi emléknaphoz ad bőséges gyűjteményt (299—300. l.).

De nem hallgathatom el, hogyha az igehirdető az Ige alázatos, naponkénti olvasója s tanulmányozója esetről-esetre megnyeri, amiről prédikálnia kell. Maga az Ige, az Igén át hozzá szóló Isten készíti erre.

Az ünneptelen felév igehirdetési programja alakulhat a keresztyén hit és élet kérdései szerint, alakulhat úgy, hogy az igehirdető, a reformátori minta szerint, a Szentírás egyes könyvein halad sorozatosan végig, mindig a Lélek vezetése alatt és úgy, hogy ennek a programnak egyetlen kötött és kötő kegyelmi eszköze az Ige. De *hogyan* hirdessük az Igét? Erre a legjobb feleletet korunk reformátori hittudományának egyik gyakorlati tudósa: *Trillaas* adja meg, amikor az *Evangelische Predigtlehre* c. könyvében a következő tartalmi feltételeket állítja az igehirdető elé. Az igehirdetés legyen *biblikus, hitvallás-szerű, azaz egyházi, hivatali, végül theologiai kötöttségű*. Ha ezt a négy követelményt az igehirdető törekszik betartani, megoldotta a „*miként*” kérdését. Tehát a szentírásszerűség értelmében ragaszkodnia kell a Bibliához, amely az egyenes utat mutatja célja felé. Ugyanakkor az egyházban hirdeti az Igét, az egyház hitvallása szerint, mint a gyülekezet elhívott, megbízott lelkipásztora. Végül pedig a theologiai tanulmányokkal megnyílik és a folytatott továbbképzésben nyitva marad a lelki szeme az Ige fokozódó megértése számára. Ezek azok a követelmények, amelyek az igehirdetési munkaterv megvalósításánál, a végzett munkánál a református igehirdető számára szövegezettek.

Összegezem az eddigieket: az ünneptelen felév igehirdetési munkaterve: mindig, alkalmas és alkalmatlan időben az *Igét* hirdetjük. De *tervszerűen*, azaz evangéliumi jó *rend* szerint. Az alkalmas, események, emberek csak arra valók, hogy annál inkább *Igét* hirdessünk és ne egyebet. A munkában, amely

felelős és fontos, maga az Ige vezet bennünket, amikor naponként hajlunk a Biblia szövege fölé és imádságban kérjük Isten megvilágosító Lelkét. Az Ige egyháza ezt várja s az Ige lelkipásztora nem tehet másként!
Narancsik Imre.

Miről prédikáljunk az elkövetkező munkaévben ?

— Részlet egy terjedelmesebb előadásból. —

1. Isten kijelentésének a Bibliában adott teljesebb megismertetéséről. Nagy hiánynak, sőt mi több, nagy hibának tartom, hogy nem igyekezzünk a Szentírást lehetőleg főbb vonásaiban, lehetőleg sok oldalról megmagyarázni, megértetni. A hosszú esztendőkre nyúló hétköznapi lectio continua is erre szolgál a mi gyülekezetünkben. Hagyjunk fel a már szinte banálisra vált közismert néhány textus folyton ismétlődő használatával. Ne hanyagoljuk el a Szentírás egyetlen jellemző fontos oldalát sem, mondjuk könyvét sem. Mindaz nekünk szól, semmit sem tartatunk elhagyhatónak, ha viszont nem is tarthatunk mindent rövid időn belül elmondhatónak.

Az meg ne kössön bennünket, hogy bűneink egyéni gyöngeség, gyarlóság és speciális kísértéseinek miatt mellőzzük azt az Igét, amelynek elmondására a Lélek szorít.

2. A leventeügy a másik témakör, amire indítva érzem magam. Serdülő ifjúságunk összeszedése, különösen a falusi fiatalság ráncbaszedése és katonás nevelése felbecsülhetetlen jelentőségű. Másfelől szinte megijed a magyar református egyház attól a nagy szerencsétől, amelyhez azáltal jutott, hogy a magyar haza hivatalosan felajánlotta neki a legkritikusabb s egyben legreményteljesebb korban lévő ifjúság lelki irányítását. Különösen ifjabb kollégáim vessék bele magukat lelkesedéssel ez ügynek alapos tanulmányozásába és missziójába s tegyék lehetővé e történelmi alkalom felhasználásával, ami ezer esztendő alatt még soha nem történt meg — sem *István* első királyunk, sem a reformáció alatt — a *szín*magyar-ságnak átható s lehetőleg teljes evangélizációját.

3. A zsidókérdést sem lehet kényelmesen vagy gyáván agyonhallgatni és lapulni vele. Már csak azért sem, mert a zsidók áttérése és megkeresztelése úgy a gyülekezetet, mint egyházi hatóságainkat nagyon foglalkoztatja. Szerintem e prozelytákból zsidó református gyülekezet volna szervezendő, ad analógiám: tót vagy német református és ev. gyülekezet. Héber istentiszteleti nyelvvél. Itt válnék el: Krisztus kell-e vagy mimikri és a számukra nem kívánatos beolvadás. De követeli a tárgyalást a sok bibliás és hívó egyháztagnak előtt homályos reláció: az ő- és újtestamentum, a választott Izráel és lelki örököse a világkereszténység között. Egy sereg ember kérdezte ezt már tőlem. Foglalkozzunk a hívek tájékoztatására és irányítására e kérdéssel keresztyén módra, amivel többet mondok, mint humánusan.

4. Problémakör a debreceni reformátusság és a katolikusság viszonya főleg a szerzetes rendek beköltözése miatt. Struccot elevenen ritkán látunk;

csak nem leszünk azok, mikor látván látjuk és halljuk az elfojtott villámlást és dörgést. Ők úgy érzik, az ő idejük Debrecenben érkezett. Van-e képzettségünk, készségünk, prudenciánk és szeretetünk, hogy elejét vegyük a nagyobb bajoknak? A hallgatás csak rontja a helyzetet. Nem árt a becsúszott tévelygések ellen sem prédikálni, amilyenek a temetők világítása halottak napján; Úrnapijának megünneplése vagy nagyon figyelembevétel, beteg gyermek szükségkeresetsége. A reánkényszerített reverzális harcot folytatnunk kell. A vegyesházasságok különben általában kisebb-nagyobb szerencsétlenséget jelentenek egyházunkra, de a többire is. Elismerem szabályt erősítő kivételnek, hogy vannak vegyesházasságok, melyek felekezeti korlátokon felül eszményi magasságokba tudnak emelkedni. Öntudatos hívőket neveljünk s azok óvakodni fognak a vegyesházasságtól.

5. Igehirdetés által kell előkészítenünk önálló egyházközségünket s a leendő egyházmegyét is. Felmutatni annak a gyülekezetünkre való korszakalkotó jelentőségét. Kioktatni sorozatosan a leendő presbitereket kötelelességeikre úgy a vagyonnevelés, mint a lelkipozícióra nézve. Különösen figyelemmel legyünk az egyházfegyelm korszerű módjának megismertetésére. Milyen a szociális szegény árva gondozás stb. Valamennyi egyházalkotmányi és szervezeti tudást is lehet, sőt kell belevinni, ha nem is közvetlenül a prédikációkba, de a szószéken kívüli igehirdetésünkbe: mindig Lélektől áthatva.

6. A családvédelem nem kisebb feladata az egyháznak, mint az államnak. Kétféle módját látom főképpen. A legelszántabb harcot hirdetni a semmike, egyke, talán még a kettőke ellen is. Morális szankciókat alkalmazzon a gyülekezet és a közvélemény hagyja jóvá a büntetőjogú eljárásokat is. Hasonlóképpen nagyon hozzájárulhatunk a közfelfogás kialakításához, mely az örökösödési és adótörvénynek a nagy családokra kedvező megváltoztatására törekszik, mint nagyobb társadalmi igazságosságra.

7. Én prédikálni kívánok a Szent Lélek karizmáiról, melyeket ma alig kérünk és keveset is kapunk belőle. A praxeis apostolón-ra kell rátérnünk. Csodák, jelek és gyógyítások történjenek az egyházban. Ezek az igazi egyház karakterjegyeihez tartoznak. Szigorúan és kizáróan a biblia misztikájához ragaszkodunk, mert csak az a hitelreméltó külön egyházi élet, ahol az apostolok cselekedetei megismétlődnek. Különben kérlelhetetlenül beleesünk abba az éretlen, logikátlan, vad racionalizmusba, hogy az apostolokkal a csodák kora lezárult, tehát a Szent Lélek és Krisztus ma nem ugyanaz, vagy idegen tévelygésbe és varázsló babonába, az infallibilitás és az apostolica successio dogmájának elfogadásával.

Természetesen még egyebekről is lehetne prédikálni. Pl. mit tehet az egyház a hívek szociális, illetve anyagi jólétének emelésében; vagy a külmiszió új lehetőségeiről s reáktartozó feladatairól; vagy a mai ember élvezetvágyáról, tánc, mozi, színház, ital, dohány, strand stb.-vel való visszaélésekről. Bár azt is készséggel akceptálom, ha valaki az előadottaknál kevesebb témakört ölel fel a jövő évben. Én a magam részéről elsősorban ezeket látom most a legfontosabbaknak és ezeket ajánlom.

Dr. theol. Danesházy Sándor.

Intelem az igehirdetőknek*

— Nem határozza-e meg a szószék kegyessége a templom padjainak kegyességét is? (Jer. 5:31.)

— Vesd fel gyakran a kérdést, mikor beszédedre készülsz: „Mit szólna Krisztus ehhez a beszédhez?”

— A lelkésznek kötelessége, hogy népéért imádkozzék, bárhogy bánik is az vele (I. Sám. 12:23).

— Egymillió év múlva is hatása lesz a lelkekre most gyakorolt befolyásodnak.

— Tanulmányozd Krisztust, prédikáld Krisztust, éld Krisztust.

— Ha egy jóra való ember dicsér téged, akkor Te dicsőítsd az Istent.

— Az olyan igehirdető, aki az embereknek tetzeleg: lélekölő.

— Ha a kegyesség lankad, a buzgóság meghal és a békesség eltűnik.

— Lett-e valamikor igazán kiváló igehirdető olyan emberből, aki nem szerette minden más könyvénél jobban a Bibliát?

— Eggyetlen igehirdető sem prédikálhat helyesen, ha nem tette élete egyik céljává azt, hogy a lélek értékéről tiszta fogalma legyen.

— Gyakran nagyobb hatása van egy emberre annak, amit ő mond neked, mint mindaz, amit te monthatnál neki.

— Némelyek azért dicsérik igehirdetésedet, hogy próbára tegyenek.

— Kéred-e mindig Krisztust, hogy adjon neked tanácsot alapigéd kiválasztásában? Ha nem, miért nem?

— A te hatásod erre a világra attól függ, hogy milyen hatása volt reád a Bibliának.

— Nagy gyülekezetben beszélj lassan, különben sokan nem hallanak meg.

— Inkább prédikálj az éhes szívnek, mint az éhes fejnek.

— Úgy beszélj, hogy mindenki azt érezze, hogy hozzá szólsz és akkor nem beszélsz hiába.

— Ha a legalacsonyabbhoz szólsz, elérsz a legmagasabbhoz.

— Prédikálj úgy, hogy hallgatód a beszéded tárgyáról gondolkozzanak, nem pedig rólad.

— Az ember ereje nem adhat semmit az Isten erejéhez. Ő azt használja fel, akit akar és a milyen mértékben akarja (I. Sám. 14:6—15).

— Mikor prédikációdra készülsz, felejtsd el saját érdekeidet és ne feledkezz meg hallgatód szükségleteiről.

— Kevés ember érthet oly könnyen és hathatósan, mint az igehirdető (Mal. 2:8).

— Ha, mint lelkész meggondolom: ki vagyok, kinek a küldetésében járok, és micsoda borzasztó számadást kell majd adnom: — reszketek.

Kilburn J. D.

* A Debreceni Protestáns Lap mai, egymással összefüggő két cikkével kapcsolatban közöljük ezeket a mélyen-szántó s bizonyára áldott gondolatokat ébresztő intelmeket. (Szerk.)

A keresztyénség és a háború

Mi a református keresztyénség álláspontja a háborúval kapcsolatban? Ez a kérdés ma sokakat foglalkoztat. Feleljen meg erre a II. Helvét Hitvallásnak „A HATÓSÁGRÓL” szóló fejezete; áldott dolognak tartjuk ennek emlékezetbe idézését.

A hatóságról.

1. Mindennemű hatóságot maga az Isten rendelt, az emberi nemzetség békessége és nyugalma céljából, és pedig úgy, hogy az első helyet foglalja el a világon. Ha az egyháznak ellenfele, akkor igen sok akadályt és zavart okozhat, ha azonban barátja, sőt tagja az egyháznak, akkor ennek leghasznosabb és legkiválóbb tagja, mely igen sokat használhat és hathatós támogatást nyújthat.

2. Kiváló kötelessége a nyilvános békességre és nyugalomra való felügyelet és annak fenntartása. Ezt bizonyára soha sikeresebben el nem érheti, mintha maga is valósággal istenfélő és vallásos, aki az Isten népe szent királyainak és fejedelmeinek példája szerint az igazság hirdetését és józan hitét előmozdítja, a hazugságot és babonát mindenféle hitetlenséggel és bálványimádással együtt kiirtja és az Isten egyházát védelmezi. Sőt azt tanítjuk, hogy a vallásra való felügyelet a kegyes érzelmű hatóságnak a főfő tiszte. Annakokáért vegye kezébe Isten igéjét és gondoskodjék róla, hogy ezzel ellenkező dolgot ne tanítsanak: viszont Isten igéjével meg-egyező jó törvényekkel igazgassa és a fegyelemben, kötelességekben és engedelmisségekben tartsa meg az Istentől reábizott népet. Igazságos ítélettel vizsgál- tasson igazságot, ne legyen személyválogató s ne fogadjon el ajándékokat: védelmezzé az özvegyeket, árvákat és szorongatottakat; tartsa féken, sőt irtsa ki az igazságtalanokat, csalókat és erőszakoskodókat! *Mert nem ok nélkül hordja a fegyvert!* (Róm. 13. 4. v.) Emelje föl hát Istennek eme fegyverét minden gonosztevő, lázongó, rabló vagy gyilkos, jogtipró, káromló, hamisan esküvő és mindazok ellen, akiket Isten megbüntetni és megölni parancsolt (II. Móz. 22. r.). Fékezze meg a javíthatatlan eretnekeket is (akik tudniillik igazán eretnekek), akik Isten szent Felségének káromlásával és az egyház felforgatásával, sőt annak rombolásával fel nem hagynak (III. Móz. 20). *Ha szükség volna, hogy a nép jólétét haddal mentse meg, ám indítson hadat az Úr nevében, de csak akkor, ha előbb minden módon békeségre törekedett és másképpen nem tarthatja meg övét, hanem csakis a háború által.* És midőn a hatóság hittal ezeket cselekszi: e valóságos jó cselekedettel Istent dicsőíti és áldást nyer tőle.

3. Kárhozzatjuk az újrakeresztelőket, akik tagadják azt, hogy keresztyén ember hatósági tisztet teljesíthet: aképpen azt is tagadják, hogy a hatóság jogosan büntethet halállal, vagy háborút is folytathat, vagy hogy a hatóság előtt esküt kell tenni.

4. Mert valamint Isten az Ő népe jólétét a hatóság által akarja munkálni, melyet atyául adott a világnak: úgy minden alattvalónak azt parancsolja, hogy a hatóságban Isten jóságát ismerje el. Annakokáért tiszteljék és becsüljék a hatóságot, mint Isten szolgáját, szeressék és imádkozzanak érte mint

atyjukért: továbbá engedelmeskedjenek minden igaz és jogos parancsolatának, végül pedig az adókat, illetékeket és más ilyen nemű tartozásokat hiven és készséggel fizessék. *És ha a haza közös java és az igazság azt kívánja, hogy a hatóság kényszerűségből háborút viseljen, akkor életüket is áldozzák föl és véreket is ontsák a közjóért és a hatóságért, mégpedig az Isten nevében, készséggel, vitélkül és elszántan. Mert aki a hatóságnak ellenszegül: az Isten súlyos haragját vonja magára.*

Kárhozzatjuk tehát a hatóság minden lenézőjét, a lázongókat, a haza minden ellenségét, a veszekedő csendháborítókat és általában *mindazokat, akik tartozó kötelességük teljesítése alól nyilván vagy csellet kibújnak.*

HÍREK AZ EGYHÁZMEGYÉKBŐL

BÉKÉSBÁNÁTI EGYHÁZMEGYE.

A Szegedi Egyházi Híradó közli: Papp Ferenc nyugalmazott állampénztári tanácsost bízta meg az elnökség a presbitérium jóváhagyó tudomásulvétele mellett az egyházi pénztárosi teendők ellátásával. Isten áldását kérjük egyházunk új munkásának minden forgolódására.

Templomépítésünk folytatásához Isten kegyelméből újra hozzákezdünk. Az építkezés újra való felvételét pénzügyileg különösképpen is lehetővé teszi Szeged sz. kir. városának nagylelkű elhatározása, amellyel templomépítésünkhöz 5 éven át visszatérő 10.000 pengős részletekben 50.000 pengő építési segélyt szavaztak meg. Ezért a testvéri segítségért ezúton is hálás köszönetünket fejezzük ki a város vezetőségének és közgyűlésének. Az idén minden reménység szerint templomunk a maga külsejében teljes befejezéshez érkezik s használható állapotba jön az alagsorban elhelyezett gyülekezeti terem is. Imádkozzunk és áldozunk az idej célkitűzések megvalósulásáért!

D. Dr. Révész Imre püspök úr nagyértékű előadását, amelyet a Lorántffy Zsuzsanna Egyesület műsoros szeretetvendégségén mondott el s amelynek teljes szövegéhez Dr. Csillik Bertalan presbiter-testvérünk gyorsírással végzett testvéri szolgálata alapján jutottunk hozzá, külön kiadványban is megjelentetjük. Egyházi iratterjesztésben kaphatók ezek a kiadványok.

A hódmezővásárhelyi presbitérium újból állást foglalt a mezőgazdasági középiskola megvalósítása mellett. Az intézet céljára tantermeket és 120 hold földet ajánlottak fel.

HEVESNAGYKUNSAGI EGYHÁZMEGYE.

A kúszszállási Református Nőegylet özv. Soós Józsefné elnöknő vezetésével elhatározta, hogy 1. három hold föld ingatlanát az egyháznak ajándékozva árvaalap céljára; 2. magára vállalja az egyház kétágyas vendégszobájának teljes berendezését 600 pengő költséggel; 3. 3000 pengő készpénzt befizet a templomablakok kettőssé tételére s a hiányzó 1000 pengőt összegyűjti. A nemes tettek önmagukért beszélnek.

Az Evangéliumi Munkásszövetség kúszszállási csoportja vasárnaponként testületileg vesz részt az istentiszteleteken és az úrvacsoraosztáson. Ez a nemes és önkéntes elhatározás nagy mértékben megnövelte a templomlátogatók számát.

KÖZÉPSZABOLCSI EGYHÁZMEGYE.

A nagykállói egyházközség a múlt hó 27-én adta át rendeltetésének új ifjúsági otthonát. Az ifjúsági otthon Szabó Béla apagyai lelkipásztor, volt nagykállói segédlelkész buzgólkodása folytán Magoss Sándor gyógyszerész nagy áldozatkészségével s az ifjúság szíves munkavállalásával alig hat hónap alatt jött létre.

Lelkészbeiktatás. Folyó 1943. évi július hónap 11. napján iktatta be Porzolt István esperes az apagyai gyüleke-

zet megválasztott lelképásztort, Szabó Béla volt nagykállói segédlelkész lelképásztori állásába. Az új órallót szeretettel üdvözljük, életére és munkájára Isten gazdag áldását kérjük.

SZATMÁRI EGYHÁZMEGYE.

Nyolcadik nyári táborozását tartja a szatmári egyházmegye Kisarban folyó évi augusztus hó 7. és 8. napjain igen gazdag és sok áldást ígérő programmal. A táborozás irányítói, rendezői és előadói: Török József esperes, Sípos Károly missziói előadó, Pataky László konventi ifjúsági titkár, G. Szabó Szabolcs egyházmegyei missziói lelkész és Kósa Béla kisari lelkész, úgyszint mint házigazda. (A táborozás lefolyásáról tudósítást várunk. Szerk.)

I R O D A L O M

„Református Hiszekegy” címen jelenik meg Dr. Victor János budapesti lelképásztor könyve szeptember hó folyamán a Traktátus Vállalat kiadásában. A kb. 400 oldalas könyv bolti ára 10 pengő lesz. Aki szeptember 1-ig előjegyzését a Kiadóhivatal címére megküldi és árát egyidejűleg befizeti a Traktátus Sorozat 1729. számú csekkszám-lájára, az 8 pengős áron kaphatja meg. A „Református Hiszekegy” egyházi irodalmunk egyik legújabb és legértékesebb terméke. A szerző mély hittel, világos látással a mai kor emberének nyelvén fejti ki a református keresztény hit tartalmát és igazságait. Modern dogmatika ez, amelyet azonban nemcsak a lelképásztorok használhatnak haszonnal, hanem éppen egyházunk világi vezető tagjai, presbiterei és hívei számára nagy nyereség, mert a református keresztényiség nagy igazságait ilyen hozzáférhető és megérthető módon eddig még senki sem tárgyalta református irodalmunkban. Előjegyzés és megrendelés a Kiadóhivatal címén: Traktátus Kiadóhivatal, Budapest, XI., Lágymányosi-u. 21. a. sz.

A család könyve. Rövid pár hónapon belül második ízben történik meg, amit eddig elé egyáltalán nem tapasztaltunk, hogy róm. kath. szerző könyvét küldik meg szerkesztőségünknek. Erről a csinosan kiállított, több helyen képekkel is hatásosan illusztrált 52 oldalas füzetéről nem lehet megállapítani, hogy ki a szerzője. Gyakorlati „népkönyvnek” készült és a Szent István Társulat adta ki. Komoly megállapításait a családi életéről, javarészt egymásután aláírhatnók. Egy pár markáns eltérésre legyen szabad rámutatni. Idézi pl. a könyvecské XI. Piusz pápa ezen szavait: „a férfi és nő között kötött minden szentségen kívüli szerződés csak annyit ér, mint a szegyenletes vadházasság”. Más helyen szerző ezt mondja: „Megvan tehát az Egyháznak a jogos oka, hogy híveit a vegyesházasságok veszedelmétől óvja, hogy annak hitét és lelki üdvösségét megmentsse... Az Egyház által meg nem engedett és nem a katolikus templomban kötött vegyesházasságban a katolikus fél mindent elveszít... Az Egyház beleegyezik a vegyesházasságba, de a következő kikötések mellett: 1. A protestáns fél ígérje meg, hogy katolikus léttársát nem háborgatja vallási meggyőződésében és gyakorlatában. 2. Ígérje meg, hogy mindkét nembeli gyermeküket a katolikus vallásban fogják megkeresztelni és nevelni. Ezt az ígéretet a polgári kötés előtt a polgármester vagy főszolgabíró előtt írásba kell foglaltatni, amit azok díjtalanul tartoznak megtenni. (Reverzális.) 3. Csak katolikus templomban esküdnek. 4. A katolikus fél ígérje meg, hogy házastársát igyekszik a katolikus hitnek megnyerni.” Számunkra mindez rem újdonosság, tudjuk és ismerjük a róm. kath. álláspontot; mindössze csak azt jegyezzük fel, hogy ők ezt szükségesnek tartják, élő szóval és írásban, újra meg újra elmondani. A saját szempontjukból hasznos tanácsok hosszú sorának befejezése után „Kis Okmánytár” következik, minden a házasságkötésre vonatkozó okmány beszerzésére és kiállítására. Aligha tévedünk, hogy a könyvecské hozzánk küldése: figyelmeztetés akar lenni arra, hogy hasonló felvilágosító könyvecskét református részről is a lehető legsürgősebben ki kellene adni.

Református Hiszekegy címen jelenik meg Dr. Victor János budapesti lelképásztor könyve szeptember hó folyamán a Traktátus Vállalat kiadásában. A kb. 400 oldalas

könyv bolti ára 10 pengő lesz. Aki szeptember 1-ig előjegyzését megküldi és árát egyidejűleg befizeti a Traktátus Sorozat 1729. számú csekkszám-lájára, az 8 pengős áron kaphatja meg. Előjegyzés: Traktátus Kiadóhivatal, Budapest, XI., Lágymányosi-utca 21a). Megrendelhető Debrecenben, a „Méliusz”-könyvkereskedés útján.

Augustinus De civitate Dei művének VI—X. könyvét magabafoglaló része július folyamán jelenik meg, mint az Augustinus fordítási sorozat második kötete kb. 20 ív (320 lap) terjedelemben. Előjegyzési ár 10 P. A fordítás magvarázatokkal kísérvé jelenik meg. Az első kötet még 10 P-s áron kapható. A megrendelés, illetve előjegyzés a fordítást végző Dr. Földváry Antal lelképásztor címére küldendő: Kölked, u. p. Mohács.

A szociális filozófia alapjai Böhm Károly tanában címmel most jelent meg Dr. Vatai László könyve, mely a szociális kérdések filozófiai alapjait tárgyalja. Megrendelhető a „Méliusz”-könyvkereskedésben. Ára 3 pengő.

H A L O T T A I N K

kazinezi és alsóregmeezi Kazinezy Gábor nyug. kúriai bíró 86 éves korában, hosszas szenvedés után, folyó évi július hó 26-án jobblétre szenderült. Régóta Debrecenben szolgált s családja révén is egészen ide gyökerezett. A sárospataki ősi Kollégiumban tanult s az Alma Mater iránti ragaszkodását és háláját mindvégig megőrizte; a sárospataki volt diákok debreceni csoportjának elnöke volt. Közvetlen leszármazottja, unokája volt a nagy Kazinczy Ferencnek, kitől kiváló irodalmi érzéket örökölt; úgy a magyar irodalomban, mint a világirodalomban nagy jártassága volt. Mielőtt nyugdíjba ment, élénk részt vett az egyház életében is. A debreceni egyháznak sokáig presbitere volt s az egyházi bíróságokban kiváló szolgálatokat teljesített. Holttestét — a debreceni búcsúztatás után — Széphalomra (Zemplén m.) szállították s ott a Kazinezy-család mauzoleumában helyezték nyugalomra. Áldott legyen emlékezete. A B. F. R. A.

Kiss Dániel, a komádi református egyház volt énekvezére, nyug. igazgató-tanító 78 éves korában a debreceni klinikán jobblétre szenderült. 42 évig szolgált a református és magyar tanításügyet, kiváló pedagógus és énekkarvezető volt, ezért sok elismerésben részesült. Egyik fia, Dr. Kiss Zsigmond, a debreceni Tisza István Tudományegyetem tanácsjegyzője és az egyetemi egyházközség tanácsosa. — Július 25-én hűnyt el és július 27-én délután helyezték nyugalomra a debreceni Köztemetőben. Az igaznak emlékezete áldott.

Ács Mártuska, Ács Mihály barátikai missziói lelkésztestvérünk leánykaja 2 éves korában rövid, de súlyos szenvedés után, sok örömet adó ártatlan életét visszaadta a Teremtőnek. Emléke legyen áldott.

Nagy Antal, a szegedi kir. ítélőtábla nyugalmazott tanácselnöke, egyházkerületünk tanácsbírája, a szegedi református egyházközség egyik legrégebb presbitere folyó évi július hó 27-én jobblétre szenderült. Másnap Hódmezővásárhelyre, szülőföldjére szállították s ott helyezték porréseit nyugalomra a családi sírboltban. A megboldogult 1940 óta tanácsbírája egyházkerületünknek. Egyházi életünkben kora ifjúságától kezdve résztvett s templombajárásával, hithűségével, bizonyágtevő életével nagy példát adott. Emléke legyen áldott. A B. F. R. A.

K R Ó N I K A

KIE-konferencia Csucsán. Az erdélyi református egyházkerület főiskolás KIE egyesülete folyó évi június 16—21. között a többi testvéregyházkerületek hasonló szervezetű egyesületei érdeklődő tagjainak bevonásával Csucsán ebben az ideálisan szép fekvésű, kicsiny községben konferenciát tartott. A konferencián, amely a június 16-án este 6 órakor tartott megnyitó áhitattal vette kezdetét, több mint 130 fő- és középiskolás fiú és leány tag vett részt. 17-én csoportonként bibliórán vettek részt a megjelentek, majd ennek befejezése után fél 11 órakor László Dezső kolozsvári lelkész tartott bevezető előadást az ember belső alkata címmel. Előadásában elmondotta, hogy az ember testből, lélekből, idegekből és szellemből alkotott s ezen alkatrészek tökéletesen összehangzatos működése formálja ki az Istenben bízó, embertársait szerető, a közösségért élni és áldozni tudó, de az Isten Igéjét egyénileg is alkalmazni tudó öntudatos református keresztyén embertípust. Délután Dr. Nagy Géza kolozsvári teológiai tanár tartott a demokráciáról mindenre kiterjedő előadást. Felvázolta a demokrácia kifejlődését, előnyeit és hátrányait, megállapította előadásában, hogy kizárólag csak az a demokrácia lesz a népek javára, amely Isten törvényén, Krisztus parancsolatán épül fel s a népek irányításánál az igazságosság, méltányosság gyakorlásánál érvényesül, mert minden más demokrácia csak homokra épített frázis, amit az első szél elsöpör. Este tábor tűz mellett felhangzottak dalekban az erdélyi lélek gyöngyei és Bereczki Sándor segédlelkész előadása után ismeretessé vált az a súlyos létküzdelem, melyben a még mindig román megszállás alatt élő magyar testvéreink élnek. Nagyon megrendítő ez a helyzet, különösen ha az itt nyugodtan és minden emberi jog élvezetében munkálkodó kisebbségi nemzetségeink helyzetét is figyelembe vesszük. Június 18-án Ventzel József tanár tartott a telepítési kérdésekről, térképekkel is illusztrált, mindenre kiterjedő összefoglalást, mely előadásban döbbenetes realitással mutatott rá azon körülményre, hogy magyar sorsunk és jövőnk biztosítása kizárólag csak a helyes telepítési politika megoldása útján lesz Erdélyben megoldva. Majd Dr. Tavaszy Sándor kolozsvári theol. tanár tartotta meg előadását „Műveltség és az Evangélium“ címen, melynek során leszögezte azon megállapítást, hogy a műveltség és az evangélium ugyan közös nevezőre különböző és igen eltérő sajátossága miatt nem hozható, de igazi műveltség csak akkor lesz, ha az az evangélium bíráló természetét minden téren és tekintetben megállja. A konferencia kirándulással fejeződött be és igen sok és áldásos erőgyarapodást szerzett a továbbmunkálkodáshoz mindegyik jelenlévő.

(Érmelléki résztvevő.)

Új teológiai doktorok a debreceni Tisza István Tudományegyetemen. Bakos Lajos balatonarácsi lelkipásztor a debreceni egyetem hittudományi karán a rendszeres teológiai szakcsoportból doktori szigorlatot tett. — Benke Imre vizsolyi lelkipásztor a debreceni egyetem református hittudományi karán június 25-én doktori szigorlatot tett az egyháztörténeti szakcsoportból cum laude minősítéssel. Doktori disszertációjának címe: Abaúji lelkipásztorok (1685—1799). — Tussay János m. kir. református tábori lelkész a debreceni egyetem református hittudományi karán június 25-én doktori szigorlatot tett az őszövetségi szakcsoportból magna cum laude minősítéssel. Doktori értekezésének címe: Eschatologikus hit az Őszövetségben.

Kimaradt egy fontos cikk helyszűke miatt Lapunk mai számából: Dr. Farkas Pál debreceni lelkipásztortestvérünk nagyértékű írása, melyben egy teljes évi igehirdetés irányelveit, programját és kidolgozott tervezetét közli. Igen sajnáljuk, hogy mostani két hasonló tárgyú cikkünk mellől ezt a harmadikat kénytelenek voltunk elhagyni. Ez a három cikk együtt képezett volna egy kerek egészet. Dr. Farkas Pál cikkét jövő számunkban okvetlenül szeretnők közölni és arra már most felhívjuk olvasóink szíves figyelmét. (Szerk.)

A kántortanítók fizetésének rendezése. A közelmúltban a kormány végre rendezte a kántortanítók fizetésének ügyét. Az eddigi gyakorlat szerint legtöbb helyen beszámították a külön kántori munkáért élvezett jövedelmet is; vagyis a kántori munkát végzett tanító ugyanannyi fizetést kapott, mint az, aki ezt a terhes szolgálatot nem végezte. Az utóbbi évek parlamenti költségvetési vitájában állandóan napirenden volt ez igazságtalan állapot megszüntetésének követelése és ígérete. A kultuszminiszter végül is egy rendelettel közkívánatra oldotta meg ezt a kérdést. — A rendelet szerint a tanítói javadalomba nem számítható bele a kántori munkáért járó jövedelem; ahol pedig nincs külön feltüntetve, hogy a kántortanítói javadalomból mennyi esik a kántori és mennyi a tanítói munkára, ott e közös jövedelem felét nem kell a tanítói javadalomba beleszámítani. Így most már a kántori szolgálatot is végző tanítók kántori munkájukért külön díjat fognak élvezni.

(L. D.)

Több mint 124 kommunista „vasárnapi iskola“ van Nagy-Britániában. Ezekben a kommunista hitet tanítják. A kátében ilyen kérdések és feleletek vannak: „Micsoda Isten? Isten egy szó, amelyet olyan képzel lény jelölésére használnak, amelyet az emberek önmaguktól eszeltek ki.“ „Kicsoda Jézus Krisztus? Jézus Krisztus egy Mária nevű zsidó leánynak a fia.“ „Istennek fia-e Ő? Mivel Isten nincs, Istenfia sem lehet.“ „Óhajtanó-e a keresztyénség? A keresztyénség nem előnyös ráknézve, sőt káros; szellemi nyomorokká tesz minket. A halál utáni idvességről szóló tanításával megcsalja az embereket. A keresztyénség az emberiség fejlődésének legnagyobb akadálya, ezért minden polgárnak az a kötelessége, hogy segédkezet nyújtson a keresztyénség eltörlésére.“ ...Jó minékünk emlékezetünkben tartani ezeket a rettenetes tanításokat. *Tene in mente!*

Ady Endre mint presbiter. A „Debrecen“-ben olvastuk, hogy Ady Endre legátus is volt, debreceni diák korában. Most a „Református Jövő“ című lapunk érdekes és eddig ismeretlen adatokat közöl Ady Endre vallásosságáról. Ebből megtudjuk, hogy az életben és halálában oly sokat támadott tragikus sorsú költő, akinek vallásossága most halála után több évtizeddel is állandó vita tárgya, egykor a csucsai református gyülekezet választott presbitere volt, gyűlésekre járt, jegyzőkönyvet hitelesített és alapítványt tett a templom karbantartására. A költő csucsai kastélya ma Goga Octavián özvegyéé. A kastély kertjében készen áll az emlékmű: az egykori román miniszter — költő hamvainak befogadására. Ady Endre emlékéét pedig kőnél maradandóbban s számunkra nagyon értékesen őrzi a csucsai református egyház presbitériumi gyűléseinek jegyzőkönyve.

Az angolszász repülők templomrombolásai Németországban. A Németország területén május 23-ig 133 templomot romboltak és 494 templomot rongáltak meg az angolszász repülőgépek. Ehhez most hozzájön a Kölnben elpusztított 31 templom, köztük több mint ezer éves a világhíres Kölni dóm, a gótikus építészet legszebb alkotása. Eredetileg Nagy Károly idejében, 814-ben épült, 1248-ban leégett s az újjáépítés azonnal megindult. 1322-ben készült el a szentély, 1388-ban a templomhajók egy része, 1447-ben a torony. 400 éves szünet után 1840-ben tovább folytatták, 1880-ban pedig felszentelték az immár teljessé vált templomot. A dóm hossza 135,6 méter, szélessége 91 méter, tornyainak magassága 157 méter. — Most a bolsevizmussal szövetséget kötött angolszászok barbár légitámadásai következtében romokban hever.

HIVATALOS ÉRTESÍTÉS

Az erdélyi református püspöki hivataltól.

1158—1943. p. sz.

KÖRLEVÉL

a középiskolai vallásánárképesítő vizsgálat tárgyában.

Tudomására hozom az érdekelteknek, hogy a folyó évi őszi vallásánárképesítő vizsgálatot október hó 14-én d. e. 9 órára tűzöm ki.

Felhívom ezért mindazokat, akik vizsgálatra jelentkezni óhajtanak, hogy a vallásánárképesítésről szóló Szabályzatban megkívánt okmányokkal ellátott folyamodványukat a vizsgadíjjal együtt hozzám legkésőbb szeptember 14-ig

juttassák el. A vizsgálatra vonatkozó egyéb esetleges tudnivalókat a jelentkezés után közöljük a jelöltekkel.

Felhívom továbbá a figyelmet arra, hogy a félévre terjedő és nyolcosztályos középiskolában (a négy alsó polgári is lehet) végbement hospitálásról szóló megfelelő bizonyítvány nélkül senki sem bocsátható vizsgálatra, valamint arra, hogy a jelölt köteles a vallásanári próbatanítást két példányban leírva a vizsgálat megkezdése előtt benyújtani; a nagyméltóságú Konvent 264—1943. jegyzőkönyvi számú határozata alapján a vallásanári vizsgálatért benyújtott folyamodvány felszerelendő egy olyan szolgálati bizonyítvánnyal is, amelyet a lelkészképesítő vizsgálatnál szokásos benyújtani.

Az erdélyi egyházkerület vizsgálóbizottsága által kibocsátott Tájékoztató 1 pengőért kapható a theologia igazgatóságánál (Kolozsvár, Református Theologia).

Kolozsvár, 1943 július 22.

Vásárhelyi János,

püspök,

vizsgálóbizottsági elnök.

A füzántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

3123—1943. sz.

TÁRGY: Anyakönyvi kutatás.

FELHÍVÁS.

Katona Mihály (lakik: Budapest, XI., Zombolyai-utca 18. sz.) kérésére elrendelem édesanyjának: Bíró Rozália születési anyakönyvi kivonatának kutatását.

Adatok: született 1855-ben ismeretlen helyen. Atyja: Bíró András, szül.: 1821-ben ismeretlen helyen. Anyja: Szabó Klára, szül.: 1831 március 21-én Mátészalkán.

A kivonat származás igazolásához szükséges. A kivonat megküldése esetén kérelmező értesítendő.

Debrecen, 1943 július 22.

Ferenczy Károly,
egyházkerületi főjegyző.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNYEK

Minden pályázati hirdelményt egyházkerületünk hivatalos lapjában: a Debreceni Protestáns Lapban közzé kell tenni és a *Kiadóhivatal* címére (Debrecen, Kálvin-tér 17., Püspöki hivatal, Postafiók 65) kell beküldeni.

Hirdetési díj szavanként 10 fillér. Legkisebb hirdetési díj 2 pengő.

Karcag református gimnáziuma pályázatot hirdet egy, lemondás folytán megüresedett magyar-angol szakos *rendes tanári* állásra, mely azonban helyettes tanárral is betölthető. Pályázhatnak református vagy ev. vallású tanárok, akik magyar-angol szakképesítéssel rendelkeznek, esetleg magyar-latin szakosak, de angolul tudnak s ennek tanítására vállalkozhatnak. Az igazgatósághoz folyó évi aug. 20-ig benyújtandó pályázatnál okmányokkal igazolandó az életkor, származás, családi állapot, tanári képesítés, eddigi szolgálat, katonasághoz való viszony. Az állást 1943 szept. 1-én kell elfoglalni.

Bagamér (Bihar vm.) református egyháztanácsa a négytanerős iskolájánál megüresedett *II. sz. tanítói* állásra pályázatot hirdet. Javadalma: természetbeni háromszobás tanítói lakás kerttel, 19 magyar hold I. o. szántóföld, $\frac{2}{3}$ erdő és legelőileletőség, 12 m³ tűzifa beszállítva, 500 □-öl szőlőföld, 12 hl rozs, törvényes államsegély. Egyházi jegyzőségért $\frac{1}{8}$ erdő és legelőileletőség és 100 P az egyház pénztárából. Kötelességei az egyházi törvényekben és tanítói Szolgálati Pragmatikában előírva. Kellően felszerelt pályázati kérvények augusztus 15-ig Református Iskolaszék, Bagamér (Bihar vm.) címre küldendők.

Csokaly református egyházközség kéttanerős iskolájánál lemondás folytán megüresedett *kántortanítói* állásra pályázatot hirdet 21 napi határidővel. Javadalom: 1. Két szoba, konyha, kamarás lakás melléképületekkel. 2. 16 kat. hold kántortanítói föld javadalma, adóját egyház fizeti. 3. 12 köbméter tűzifa házhoz szállítva. 4. Évi 247 P készpénz havi előzetes részletekben egyházközség pénztárából. 5. 6 kat. hold agrárföld, melyért az egyházközség felelős-

séget nem vállal, adóját javadalmas fizeti. 6. A fentiek alatt feltüntetett évi 711 pengőre értékelt javadalmat kiegészítő államsegély. 7. Stóla. Kötelességek: a rábizott osztályok vezetése, igazgató és kántori teendők végzése, belmisszióban segédkezés s lelkész akadályoztatása esetén ennek helyettesítése. — Állás szeptember hó eisején foglalandó el.

A dobrai református egyház pályázatot hirdet üresedésben lévő *IV. és V. sz. tanítói* állásokra. Fizetés, kötelessége törvényszerű. Kellően felszerelt kérvények Református Lelkészi Hivatal, Dobra (Szilágy m.) küldendők.

Érkeserű (Bihar vm.) református egyházközsége pályázatot hirdet lemondás folytán megüresedett *II. sz. tanítói* állására. Nők is pályázhatnak. Természetbeni lakás; helyi javadalom: évi 478 P készpénz és 11 kat. hold föld; állami fizetékiegészítés. Kötelessége: reábizott osztályok vezetése, belmissziói munkákban segédkezés. Pályázati határidő 21 nap. Törvényszerűen felszerelt kérvények Református Lelkészi Hivatal címre küldendők.

A gyomai református egyház katonai szolgálatot teljesítő tanítóját helyettesítésére tanítót vagy tanítónőt keres. Fizetése törvényszerű. Állás szeptembe. elsején elfoglalandó.

Hajdúnánási református egyház Iskolaszéke pályázatot hirdet a nyugdíjazástól és lemondástól, valamint az állások betölthetőségének felsőbb hatósági engedélyezésétől feltételezeten megüresedő *XI. számú tanítói* és *XV. számú tanítónői* állásokra. Helyi javadalom mindkét állás után *ezidő* szerint a kezdőfizetés 30%-a és a törvényszerű lakáspénz a többi államsegély. Kötelesség: presbitérium által reájuk, bizott osztályok vezetése, belmissziói munkában való részvétel s a XI. számú állásra megválasztottnál kántor helyettesítése. Választás a fennálló VKM rendeletek alapján. Választás a VKM jóváhagyása után válik jogervényessé. Pályázati határidő a lap megjelenésétől számított 21 nap. Állások választás után azonnal elfoglalandók. Okmányokkal felszerelt kérvények Iskolaszék címére válaszbélyeggel küldendők.

A hetényi (Bereg m.) református egyház előjárósága pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett *II. sz. tanítói* állásra. Pályázhatnak férfiak és nők. Pályázati határidő 21 nap. Fizetés és kötelesség törvényszerű. Állás a választás jogerőre emelkedése után azonnal elfoglalandó. Helyi jelölt nincs. Kérvények Református Lelkészi Hivatal, Hetény, u. p. Beregsom címre küldendők.

Kaba református egyháza pályázatot hirdet teljesen osztott iskolájánál lemondás folytán megüresedett *XIII. sz. tanítói* állásra. Fizetés: készpénz, törvényszerű lakkbér. — Kötelessége a rábizott osztály vagy osztályok vezetése, leányénekkar, leányserkészcsoport vezetése s belmissziói munkában segédkezés. Kérvények a Szolgálati Pragmatika 136. §-ában előírt okmányokkal és orvosi bizonyítvánnyal szerelendők fel. Származást igazolni kell. Állami tanítók az illetékes tankerületi kir. főigazgatóság hozzájárulását is csatolják. Egyház költözködési segélyt ad, vasúti igazolványt megteríti. Csak nők pályázzanak. Határidő a „Néptanítók Lapja”-ban történt megjelenéstől 21 nap. Állást szeptember 1-én kell elfoglalni. Pályázatok ajánlva, megcímzett boríték ajánlott visszaküldéshez szükséges bélyeggel ellátva Református Lelkipásztori Hivatal, Kaba címre küldendők.

Komlódtótfalu református iskolaszéke pályázatot hirdet *II. sz. tanítónői* állásra. Helyi javadalom 10% és lakkbér, a többi államsegély. Kötelesség törvényszerű. Pályázati határidő 21 nap.

A kújszállási református egyháztanács pályázatot hirdet nyugdíjazástól és az állások főigazgatói engedélyezésétől feltételezeten a megüresedő *XVI. és XVII. sz. bellerületi tanítói* állásokra. Fizetés törvényes. A XVI. sz. tanítói állás természetbeni lakással jár. Kötelesség: díjlevél szerint. Pályázhatnak elsősorban a törvényes követelményeknek megfelelő kántori képesítéssel bíró tanítók, másodsorban okleveles tanítók vagy tanítónők. Határidő 21 nap. Választás főigazgatói megerősítés által válik jogerőssé. Megerősítés elmaradása esetén megválasztott az egyházzal szemben kártérítési igényt nem támaszthat. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. Kérvények Református Iskolaszék, Kújszállás címre küldendők.

Közegremete (Szatmár m.) református egyházközsége pályázatot hirdet lemondás folytán megüresedett *II. sz. tanítónői* állásra. Javadalom: lakás természetben, egyház pénztárából évi 140 P, államsegély. Kötelesség: reábizott osztályok vezetése, belmissziói munkában segédkezés. —

Pályázati határidő augusztus 25. Állás szept. 1-én elfoglalandó. Okmányokkal felszerelt kérvények Református Lelkészi Hivatalhoz, Kőszegremete, u. p. Ávasújváros küldendők.

Mándok református iskolaszéke pályázatot hirdet nyugdíjazástól feltételezeten a III. sz. tanítónői állásra. Javadalom: lakás, 10%-os helyi hozzájárulás, valamint 90%-os államszegély. Átválasztás esetén betöltésre kerül az V. sz. tanítónői állás. Javadalma: 10%-os helyi hozzájárulás és 90%-os államszegély, valamint lakbér. Pályázatot hirdetettek 90%-os államszegély utalványozásától feltételezeten, a szervezés alatt álló VIII. sz. tanítónői állásra is. Javadalom: lakbér, 10%-os helyi hozzájárulás és 90%-os államszegély. Kötelesség törvényszerű. Pályázati határidő a lap megjelenésétől 21 nap. Állás szeptember 1-én foglalandó el. Kellően felszerelt és válaszbellyeggel ellátott kérvények Református Lelkészi Hivatal, Mándok címére küldendők.

Mikola egyházközség református iskolaszéke pályázatot hirdet lemondás által megüresedett II. sz. tanítói állásra. Javadalom: egyháztól évi 140 P és lakbér, a többi államszegély. Kötelessége a reábizott osztályok vezetése és a belmissziói munkákban való segítés. Pályázati határidő megjelenéstől számított 21 nap. Pályázatok az Iskolaszék címére küldendők, ahol posta és vasúti állomás van.

Nagyléta (Bihar m.) református egyházközsége pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett II. sz. férj s a tankerületi kir. Főigazgató úr engedélyétől feltételezeten a VII. sz. nőtanítói állásra. Javadalom a II. sz. állásnál: természetbeni háromszobás lakás melléképületekkel, 12 kat. hold 749 □-ól szántóföld, 6 1/2 legelőilletőség, 81'20 P készpénz, 12 m³ tűzifa, 24'64 q rozs beszállítva, tűzifa és rozs helyett fizethető a mindenkori nagylétei piaci ár, államszegély. Ingatlanok adóját egyház fizeti. Értékegység: 43. Javadalom a VII. sz. állásnál: természetbeni lakás vagy törvényes lakbér, 22%-os helyi hozzájárulás, államszegély. Kötelesség a II. sz. állásnál: 1. reábizott osztály vagy osztályok tanítása; 2. akadályoztatás esetén lelkipásztor, kántor helyettesítése; 3. belmissziói munkákban segédkezés; 4. külön díjazásért: egyházi jegyzőség s megfelelő képesítés vagy felhatalmazás birtokában minden lelkipásztori munkában segédkezés; 5. legátusok ellátása, melyért évi 50 P fizetnek. Kötelesség a VII. sz. állásnál: reábizott osztály vagy osztályok vezetése, női kézimunka tanítása a kijelölt osztály vagy osztályokban, belmissziói munkákban segédkezés. Kellően felszerelt s válaszbellyeggel ellátott pályázati kérvények e hirdetés megjelenésétől számított 21 nap alatt a nagylétei Református Lelkipásztori Hivatalhoz küldendők. Vasút, posta, orvos, gyógyszertár helyben; villanyvilágítás.

Nyírmártontalvai református egyházunk — közvetlen Debrecen szomszédságában — pályázatot hirdet lemondás folytán megüresedett II. sz. tanítói állásra. Fizetés: egyháztól 40%-os hozzájárulás, államszegély, jó lakás melléképületekkel, kerttel. Kötelesség: reábizott osztályok tanítása, lelkésznek, kántortanítónak — akadályoztatásuk esetén — díjtalan helyettesítése. Belmissziói munkában segédkezés. Nők is pályázhatnak. Határidő 15 nap. Állás szept. 1-én elfoglalandó. Református Iskolaszék.

Túrkeve református egyháza a „Debreceni Protestáns Lap” folyó évi június hó 27-i számában meghirdetett pályázatot 21 nappal meghosszabbítja azzal, hogy kántori képesítéssel nem rendelkező tanítók is pályázhatnak.

Túrriese református egyházközség iskolaszéke pályázatot hirdet kéttanerős iskolájánál a II. sz. tanítói állásra 21 napi határidővel. Pályázhatnak nők és férfiak. Állás szeptember 1-én elfoglalandó. Javadalom: a tanítói fizetés 10%-a egyháztól, a többi államszegély. Kötelesség: törvényszerű. Kérvények Lelkészi Hivatal, Túrriese (Szatmár m.) címre küldendők.

Zsarolyán református egyházközsége 21 napi határidővel pályázatot hirdet a megüresedett kántortanítói állásra. Fizetés törvényszerű. Nők is pályázhatnak. Posta Nagyszekeres.

TARTALOM:

Narancsik Imre: Az ünneptelen félév igehirdetési programja
Dr. theol. Danesházy Sándor: Miről prédikálunk az elkövetkező munkaévben?
Kilburn J. D.: Intelem az igehirdetőknek
A keresztyénség és a háború
Hírek az egyházmegyékből — Irodalom — Halottaink — Krónika — Hivatalos értesítés — Pályázati hírdetmények — Hírdetések

Könyvújdonságokat

„Méliusz”
könyvkereskedés

már a megjelenés napján szállít

DEBRECEN,
Ferenc József-út 26.

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK DEBRECENI FIÓKJA

Piac-utca 45-47. Telefon: 23-70, 23-71.
FOGLALKOZIK A BANKÜZLET MINDEN ÁGÁVAL.

DEAK FERENC úriszabó, magyar ruha készítő és papiszabósága. Hódmezővásárhely, IV., Felekt-u. 46. szám.

Az országos híró Szántó I.-nek 1935 óta haláláig volt palást-, tógakészítő mestere. Készítik ORLE-formába szövetselyempalástot, süveget, tógát, övet, papi mellényt. Régi felújítók. Felvidéki, erdélyi Tiszteletes Uraknak nem ORLE-formájú palástjait mérsékelt áron átalakítom ORLE-formába. Elismerő és ajánlólevelekkel, mintákkal szolgálók. Pontos időben, portómentesen szállítok elismert finom anyagokból és szép munkával. Református Iparos.

Lelkész urak figyelmébe!!!

RÓZSÁSSY JÓZSEF építési vállalkozó templomépítési, tatarozási és tervezési vállalata tájékoztató költségvetésekkel, tervekkel, szaktanácsokkal díjmentesen szolgál, helyszíne leutazik.

Kálvinista cég!

Vállalatösszegének 2-5%-át a református lelkészárvaik javára adja Számos elismerő és kitüntető bizonyítvány.

Tiszalök.

Postafiók 11.

Belvárosi Takarékpénztár Rt. fiókja, Debrecen

Ferenc József-út 53. Telefon: 28-40, 19-52.

Foglalkozik a banküzlet minden ágával:

betétek elhelyezése köicsönök felosztása
értékpapírok vétele és eladása.

REFORMÁTUS

PAPI
PALÁST
ÉS SÜVEG

KÉSZÍTÉSE
ELSŐRENDŰ
KIVITELBEN

FÉNYES
ILONA
RIMASZOMBAT